

28 خرداد در گذر تاریخ

* مرگ « آغامحمدخان قاجار» اولین پادشاه خونخوار قاجاریه در گرجستان (1176 ش)

* اولتیماتوم « محمدعلی شاه» به مجلس برای تبعید چند تن از رهبران مشروطه (1287 ش)

* رحلت فقیه برجسته و عالم مجاهد آیت الله « سید احمد خسروشاهی» (1356 ش)

اشاره:

آیت الله سید احمد حسینی خسروشاهی در سال 1291 ش (1330 ق) در تبریز به دنیا آمد. پس از آن که دروس مقدماتی علوم اسلامی را در زادگاه خود فراگرفت، در سال 1314 ش، پدرش به علت مخالفت با ماجرای کشف حجاب و دیگر اقدامات ضد دینی رضاخان پهلوی، به اتفاق عده‌ای از روحانیون مبارز تبریز، به سمنان و سپس به مشهد تبعید شد. سید احمد نیز به مشهد رفت و از محضر استادانی چون حضرات آیات: حاج آقا حسین قمی، میرزا ابوالحسن انگجی و میرزا محمد آیت‌الله زاده خراسانی استفاده کرد. سپس بعد از اقامتی دو ساله در تبریز، راهی قم شد و در درس شیخ عبدالکریم حائری یزدی و استادان دیگر حوزه حضور مستمر یافت و پس از سالیانی به مدارج عالی علم و کمال و فقاہت دست یافت و خود نیز سال‌ها به تدریس فقه و اصول و کلام و اخلاق پرداخت. آیت‌الله خسروشاهی سپس به دعوت پدر به تبریز مراجعت نمود و تا آخر عمر، رسالت خود را در آن جا ادامه داد. این فقیه بزرگوار در آغاز قیام امام خمینی(ره) در سال 1342 ش، از جمله علمای مبارزی بود که در تبریز به طرفداری از جنبش اسلامی امام پرداخت و در این راه، بارها توسط عمال پهلوی در تبریز، دستگیر، زندانی و تبعید شد. آیت‌الله سید احمد خسروشاهی سرانجام در 28 خرداد 1356 ش برابر با 30 جمادی الثانی 1397 ق در 65 سالگی دارفانی را وداع گفت و برحسب وصیت در صحن مطهر امام رضا(ع) دفن گردید. برخی از آثار علمی و قلمی ایشان بدین قرار است: رساله فی المواعظ، حاشیه بر کتاب تبصره علامه حلی و حاشیه برعروة الوثقی و ...

* درگذشت حسن مشحون، موسیقی شناس و نویسنده

(تولد 1285 شمسی)

* درگذشت « ابن انباری» فقیه و لغت شناس مسلمان (577 ق)

اشاره:

ابوالبرکات، کمال الدین عبدالرحمن ابن محمد، مشهور به ابن انباری، تحصیلات خود را در مدرسه‌ی نظامیه‌ی بغداد به پایان رساند و به علت کسب مدارج عالی در علوم فقهی و ادبی، در همان مدرسه به تدریس مشغول شد. ابن انباری پس از طی مراتب علمی، به استادی دست یافت و شیخ زمانه گردید. آنگاه آثارش شهرت یافت و طلاب علم از هرسو به محضرش شتافتند. ابوالبرکات در مقام استادی، تقسی گرم و مبارک داشت، چنان‌که هر کس نزد وی شاگردی کرد، از مشاهیر شد. ابن انباری مردی دیندار و پارسا و زاهدی مخلص و بی‌پیرایه بود. او از هیاهوی نظامیه روی برتافت و در گوشه‌ی عزلت نشست. بیشتر اوقات ابن انباری صرف تألیف در علم نحو شده است. وی می‌کوشید قواعد و اصول فقهی و نحوی را به هم پیوند دهد. از همین رو، شیوه‌ی او در برداشت‌های نحوی، بیشتر به شیوه‌ی فقیهان شبیه است. از ابن انباری کتب و رساله‌های بسیار بر جای مانده است که کتاب اسرار العربیه شهرتی بیشتر دارد. مشحون؛ تهران: نشر سیمرغ، با همکاری نشر فاخته، 1373. هنر یکی از عوامل مهم ابراز احساسات و بیان زیبایی است که بشر با الهام از طبیعت به آن دست یافت و از زمانی که توانست انفعلات درونی خود را به وسیله صدا نمایش دهد، و وزن را از صداهای منظم و مختلف طبیعت به دست آورد، موسیقی را به وجود آورد. در ایران که مهد هنرش نامیده اند، موسیقی نیز ریشه‌ی دیرینه دارد و غرض از نگارش این کتاب، بیان سرگذشت موسیقی ایران در طول تاریخ و شمه‌ای از چگونگی آن، نیز شرح تحول، تغییرات، عوامل و حوادثی است که در دورانه‌ی گوناگون در ترقی و تنزل و رکود این فن مؤثر افتاده است. همچنین ذکر نام و شرح احوال و آثار بزرگانی که با آشنایی عملی و نظری نسبت به موسیقی، با نوآوریها و تصرفات خود در توسعه و تکمیل آن کوشیده اند از دیگر مواردی است که مؤلف کتاب استفاده از مدارک موجود در ارائه آن کوشیده است. مرحوم حسن مشحون چندین سال از عمر خود را صرف تألیف این کتاب کرد که اجل مهلت نداد تا انجام آن را ببیند. پس از مرگ او، کتاب نشیب و فرازهای بسیاری را پیمود تا بالاخره به اهتمام خانم امیری فیروزکوهی به چاپ رسید.

9 شعبان در گذر تاریخ

* درگذشت فقیه عالی قدر « قاضی ابوالقاسم ابن بزّاج» (481 ق)

اشاره:

شیخ سعدالدین ابوالقاسم، عبدالعزیز بن نحریر بن عبدالعزیز بن بزّاج طرابلسی معروف به قاضی در حدود سال 400 ق در مصر به دنیا آمد. تحصیلات خود را در زادگاه و سپس در بغداد ادامه داد تا این که یکی از فقهای نامدار و معتبر شیعه در عصر خویش شد. ابن بزّاج از علم وسیع و اطلاعات شایسته در زمینه‌ی فقه و علوم اسلامی برخوردار بوده و تالیفات فراوانی در این باره دارد. او از شاگردان خاص سید مرتضی و شیخ طوسی بود و مورد توجه آنان قرار گرفت. شیخ ابوالقاسم بن بزّاج بعدها نماینده‌ی شیخ طوسی در شام گردید و یکی از مردان فقه و فقاہت معروف آن دیار شد. ابن بزّاج در حدود سی سال در طرابلس منصب قضاوت داشته و به «قاضی» مشهور گشت. ابن بزّاج از دانشمندان پرآوازه و معتبر شیعی است که آرای او پیوسته مورد توجه‌ی فقیهان بزرگ بوده و غالباً به نظریات او، اشاره و استناد شده است. بسیاری از فقیهان و محدثان سده‌های بعد، در اجازه‌هایی که به برخی از شاگردان خود داده‌اند، به شخصیت و آثار او اشاره کرده‌اند. قاضی، از نویسندگانی است که نوشته‌هایی در فقه و کلام از خود به یادگار گذاشته است. نوشته‌های به جای مانده از او، شامل مجموعه‌ای از فتواهای فقهی است که در آنجا، استدلال‌های فقهی و نقد نظرهای دیگر فقیهان، بسیار کم به چشم می‌خورد. جواهر الفقه، عمادُ المحتاج فی مناسک الحاجّ و... از تالیفات اوست. سرانجام این عالم ربانی در حدود هشتادسالگی در طرابلس در لبنان بدرود حیات گفت.

18 ژوئن در گذر تاریخ

* پایان زندگی سیاسی «ناپلئون» به دنبال شکست در جنگ تاریخی «واترلو» (1815م)

* اعلام جمهوری در کشور مصر (1953م)

* امضای معاهده «سالت - 2» بین رهبران امریکا و شوروی سابق (1979م)

* مرگ «ماکسیم گورکی» ادیب بزرگ و نویسنده شهیر روسیه (1936م)

* استعفای «نجم الدین اربکان» نخست وزیر اسلام گرای ترکیه (1997م)

* روز عشاء ربانی یکی از مراسم مسیحیان

* درگذشت «روآلد آموئدسین» دریانورد نروژی و کاشف قطب جنوب (1928م) (ر.ک: 9 اکتبر)